

РЕШЕНИЕ

№ 3264

гр. София, 26.06.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 27 състав,
в публично заседание на 26.05.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Цветанка Паунова

при участието на секретаря Цветанка Митакева, като разгледа дело номер **986** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 68, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация /ЗЗДискр./.

Образувано е по жалба на [фирма], представлявано от главния изпълнителен директор Д. Д., чрез процесуален представител юрк. М., срещу Решение № 609/17.12.2019 г., постановено по преписка № 430/2018 г. на Комисията за защита от дискриминация, ad hoc заседателен състав. С оспорения административен акт, на основание чл. 65 във вр. с чл. 40, ал. 1 и ал. 2 и чл. 47, т. 1-4 от ЗЗДискр., решаващият състав на Комисията е установил, че при осъществяване на своята дейност [фирма] е поддържало и продължава да поддържа архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до и в сградата на пощенска станция /ПС/ в [населено място], находяща се на адрес: [населено място], [улица], което представлява нарушение на чл. 5 във вр. с чл. 37 от ЗЗДискр. по признак „увреждане“; наложил е на [фирма] имуществена санкция в размер на 250 (двеста и петдесет) лева; предписал е, на основание чл. 47, ал. 1 във вр. с чл. 76, ал. 1, т. 1 от ЗЗДискр., [фирма] да преустанови дискриминацията по признак „увреждане“, състояща се в поддържане на недостъпна архитектурна среда до и в сградата, в която се помещава пощенска станция в [населено място], като бъдат предприети необходимите действия за изграждане на достъп за лица с увреждания.

В жалбата са изложени съображения за неправилност на обжалваното решение на КЗД поради противоречие с материалноправни разпоредби и съществени нарушения

на процесуалните правила. Сочи, че пощенската станция се намира в сграда, собственост на [фирма], поради което не попада в приложното поле на § 6 от ПЗР на ЗИХУ /отм./, съгласно който в срок до 31.12.2006г. до обществените сгради и съоръжения - държавна и общинска собственост, трябвало да се осигури свободен достъп за хората с увреждания, като се преодолеят съответните архитектурни, транспортни и комуникативни бариери. Счита, че от решението на КЗД не става ясно дали е установена дискриминация спрямо хора с намалена подвижност, нито какви точно съоръжения за архитектурна достъпност се предписват, по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗЗДискр. и Наредба № 4 от 01.07.2009г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания. Счита, че разпоредбата на § 6 от ПЗР на ЗИХУ /отм./ се отнася до сгради, които са държавна и общинска собственост и не може да се тълкува разширително. Освен това служителите на [фирма] подхождали с разбиране към хората с увреждания и съгласно организацията на пощенските услуги, предоставяни от [фирма], клиентите можело да бъдат обслужвани и по домовете. При посещение на клиент в неравностойно положение в пощенската станция, служителите съдействали за преодоляване на неудобствата /при наличието на такива/, помощ за достъп, при възможност обслужване пред пощенските станции и други подходящи действия, съобразно конкретния случай и ситуация. Претендира се отмяна на оспореното решение, като неправилно, незаконосъобразно и необосновано, постановено при съществени нарушения на процесуалните правила.

В съдебно заседание жалбоподателят не се представлява.

Ответникът - Комисия за защита от дискриминация /КЗД/, редовно призван, не се представлява. По делото са постъпили писмени бележки от юрк. Б., в които е взето становище за неоснователност на жалбата. Претендира се юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София-град, като прецени доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема следното:

Административното производство е започнало по инициатива на КЗД на основание чл. 50, т. 2 от ЗЗДискр. - въз основа на доклад за самосезиране от член на Комисията и решение на КЗД от 10.11.2017г. във връзка с чл. 40, ал. 2 от ЗЗДискр. и във връзка с провеждана национална кампания „Достъпна България“. На основание чл. 40, ал. 2 от ЗЗДискр. е съставен констативен протокол (КП) от 14.05.2018г. за извършена проверка на обект – пощенска станция 4017 в [населено място], [улица]. В КП е посочено, че обектът се намира на приземен етаж, като прагът на входа е циментов и е висок около 10 см.

Въз основа на КП е образувано производство за защита от дискриминация по реда на Глава четвърта от ЗЗДискр., в рамките на което да се установи дали е налице нарушение на чл. 5 по признак „увреждане“ във връзка с §1, т. 7 и т. 8 ДР ЗЗДискр., както и да се разпореди преустановяване на нарушението.

В хода на производството пред КЗД е представено становище от изпълнителния директор на [фирма], което е идентично с изложеното в жалбата до настоящия съд, като се акцентира върху това, че обектът не е общинска или държавна собственост, поради което изискванията на ЗИХУ са неотнормирани към него, както и цитираната Наредба №4/2009г., задълженията по която са възложени на лица, различни от жалбоподателя. Приложено е писмо - указание от изпълнителния директор на [фирма] до регионалните офиси от 19.07.2018г. с указания за предприемане на мерки

за изграждане на съоръжения за осигуряване на достъпна среда.

При така установената фактическа обстановка, съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е допустима, тъй като е подадена от надлежна страна и в преклузивния срок. Разгледана по същество е неоснователна.

Оспореното решение е постановено от компетентен орган и в предписаната от закона форма. При постановяването му не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

Правилно е приложен материалният закон по следните съображения:

Спор по фактите няма. Жалбоподателят не оспорва обстоятелството, че към датата на проверката - 14.05.2018г., не е била изградена архитектурна среда, която да гарантира достъпа на хората с увреждания. Това се потвърждава и от изготвения снимков материал. В жалбата са изнесени твърдения, че не е налице нарушение на Наредба № 4/01.07.2009г., тъй като КЗД не е отчела обстоятелството, че своевременно, преди постановяване на решението, [фирма] е изградило достъпна архитектурна среда. Тези твърдения не са подкрепени от каквито и да било доказателства, представени в производството пред КЗД или в настоящото производство. Освен това, изпълнението на дадените предписания е извън предмета на настоящото производство, съдът не изследва и не обсъжда предприетите действия, но дори и да са налице такива, същите по-скоро удостоверяват липсата на изградена и поддържана достъпна архитектурна среда към датата на проверката и на постановяване на административния акт.

Изискването за достъпност на архитектурната среда е въведено с чл. 9 от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (ратифицирана със закон на 26.01.2012г., ДВ, бр.12/10.02.2012г.), съгласно който държавите, ратифицирали конвенцията, са длъжни да предприемат мерки, които да идентифицират и премахват всякакви пречки и прегради пред достъпността по отношение на: а) сгради, пътища, транспортни и всякакви други открити и закрити съоръжения, включително училища, жилищни постройки, здравни заведения и работни места; б) информационни, комуникационни и други услуги, включително информационни системи и услуги за спешна помощ.

Нормата на чл. 4 от ЗЗДискр. забранява всяка пряка или непряка дискриминация, основана на признак "увреждане". Разпоредбата на чл. 5 от ЗЗДискр. определя като дискриминация изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места.

Законът не дава дефиниция какво се разбира под публично място. Това понятие следва да се тълкува, изхождайки от целта на Закона за защита от дискриминация, Закона за интеграция на хората с увреждания (отм., в сила към датата на извършване на проверката) и Закона за хората с увреждания (обн. ДВ, бр.105/18.12.2018г.) и в съответствие с чл. 9 от Конвенцията за правата на хората с увреждания – съгласно цитираната норма от Конвенцията, целта е да се даде възможност на хората с увреждания да живеят самостоятелно и да участват пълноценно във всички аспекти на живота, като имат достъп до всички удобства и услуги, отворени или предназначени за широката общественост, както в градските, така и в селските райони. Следователно сградите, в които се предоставят пощенски услуги, предлагани публично, могат да се определят като публично място.

Изискването на чл. 5 от ЗЗДискр. е императивно и абсолютно и засяга всички правни субекти, които осъществяват контрол върху публичното място – независимо дали тези субекти са публични или частни. Възраженията на жалбоподателя в този смисъл и

аргументите, които черпи от § 6 ПЗР ЗИХУ (отм.), са неоснователни. В съдебната практика този въпрос се решава еднозначно – задължение и отговорност за осигуряване на достъпна архитектурна среда имат и частните субекти, щом предлагат обществени услуги (Решение №6959 от 09.06.2016г. на Върховния административен съд по адм. д. № 6376/2015г.) Това задължение произтича и от нормите на чл. 2 от Наредба № 4/01.07.2009г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, включително за хората с увреждания (Наредба №4/2009г.) във връзка с чл. 169, ал. 2, т. 4 от Закона за устройство на територията (ЗУТ). Съдът приема, че нормите на Наредбата са адресирани към всички собственици на сгради с обществено предназначение и инвеститори по смисъла на чл. 161 ЗУТ, предвид разпоредбата на чл. 2 от същата, свързана с инвестиционен процес, включително по поддържане и ремонт на сградите. Нормата на чл. 3 от Наредба № 4/2009г., на която се позовава жалбоподателят, се отнася до урбанизираните територии в цялост – до изграждането и поддържането на достъпна градска среда и градско обзавеждане, а не и до отделни сгради и обекти. Тази разпоредба не поставя в тежест на общината отговорността за техническите изисквания към строежите за имоти, които не са общинска собственост.

"Достъпна среда", съгласно § 1, т. 2 ДР на Наредба № 4/2009г., е среда в урбанизираните територии, сградите и съоръженията, която всеки човек с намалена подвижност, със или без увреждания, може да ползва свободно и самостоятелно. В този смисъл твърденията на жалбоподателя за оказвано съдействие от страна на служителите в пощенския офис и обслужване на гражданите с увреждания извън сградата са неотнормирани към задължението за осигуряване на достъпна среда. Неосигуряването на достъпна среда е въведено от закона като отделна, самостоятелна форма на дискриминация, при която не се изисква съпоставяне с други лица в сходно положение – не е необходимо да се установява, че при предоставяне на пощенските услуги в [населено място], ПС 4017 конкретно лице с увреждания е било третирано по-неблагоприятно от друго лице, което не притежава този защитен признак. Това е така, защото липсата на достъпна среда, лишавайки хората с увреждания от възможността да участват самостоятелно и пълноценно в обществения живот, сама по себе си представлява неравноправно третиране и не е необходимо това да се установява с конкретни житейски примери. Възраженията на жалбоподателя в този смисъл са неоснователни.

Не се спори, че входът на Пощенска станция 4017, [населено място], [улица] не е достъпен за лица с увреждания, т.е. не е възможно лице с увреждане самостоятелно да влезе през него без чужда помощ, за да използва услугите, които предлагат [фирма], както това могат свободно и без ограничения да направят всички останали граждани. В този смисъл възражението, че е създаден вътрешно-организационен ред, по силата на който обслужването на граждани с увреждания се извършва с помощта на служители, които да обслужват клиентите по домовете, или служители да съдействат за преодоляване на неудобствата, помощ за достъп до ПС, поставяне на външен звънец и др. подобни, е неоснователно. По-скоро това е признаване за различно третиране на хората с увреждания в сравнение с останалите граждани. Самото описание на фактите показва, че обективно е налице неравно третиране – гражданите с увреждания нямат достъп до помещенията, до които имат достъп другите граждани. Това неравно третиране е на основата на защитения признак „увреждане“.

Тъй като неравното третиране е осъществено при изпълнение на законовото

задължение на жалбоподателя да съдейства на гражданите за упражняване на човешките им права, то дейността му представлява услуга по смисъла на чл. 37 от ЗЗДискр. С оглед на това деянието осъществява специалния състав на пряка дискриминация по чл. 37 ЗЗДискр. Налице е предоставяне на услуга при по-неблагоприятни условия на основата на защитения признак „увреждане“. Хората с увреждания не получават дължимата им публична услуга по начин, който ги третира равноправно и им позволява да бъдат ефективни при защита на своите права и интереси, в т.ч. да могат да ползват публичните услуги при осигурен достъп до елементите на обзавеждане на достъпна среда. Без осигуряване на възможност за ползване на тези елементи, достъпът до сградата, а следователно и до услугите, е неравноправен.

Съдът приема, че за жалбоподателя като доставчик на обществени услуги и собственик на обекта с обществено ползване съществува задължение за осигуряване на достъпна среда, включително за лица със затруднена двигателна подвижност. Изискванията за изграждане и поддържане на достъпна среда са свързани с експлоатацията на имота. Експлоатацията на процесния обект Пощенска станция се осъществява от жалбоподателя – [фирма]. Съгласно чл. 11 от ЗЗДискр. органите на държавна власт, обществените органи и органите на местното самоуправление предприемат мерки по смисъла на чл. 7, ал. 1, т. 13 и 14, когато това е необходимо за постигане целите на Закона за защита от дискриминация. Конкретно чл. 7, ал. 1, т. 13 от ЗЗДискр. визира „специалните мерки в полза на лица или групи лица в неравностойно положение на основата на признаците по чл. 4, ал. 1 с цел изравняване на възможностите им....“. В контекста на настоящия казус [фирма] поддържа архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до и в сградата на Пощенска станция 4017, [населено място], [улица]. Правото на равно третиране е конституционно право съгласно чл. 6 от Конституцията на РБ, като то обхваща и равнопоставеността на хората с увреждания. Нарушени са основни законови и конституционни принципи, в резултат на което е допуснато неравно третиране на хората с увреждания. Изложеното обосновава извод, че решението на КЗД в тази му част е законосъобразно като съобразено с материалния закон и с целта му.

Съгласно чл. 80, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗДискр., който не изпълни задължение, произтичащо от този закон, се наказва с глоба от 250 (двеста и петдесет) до 2000 (две хиляди) лева, ако не подлежи на по-тежко наказание. Когато нарушението е извършено при осъществяване дейността на юридическо лице, на последното се налага имуществена санкция в размер от 250 (двеста и петдесет) до 2500 (две хиляди и петстотин) лева. Осигуряването на достъпна архитектурна среда е задължение, свързано с равното третиране, което произтича пряко от ЗЗДискр. В случая наложената санкция е в минимално установения от закона размер.

Изрично правомощие на КЗД, регламентирано в чл. 47, т. 4 от ЗЗДискр., е да дава задължителни предписания по спазването на закона. Волеизявлението на органа има властнически характер, тъй като е с обвързващо действие по отношение на жалбоподателя, поради което, за разлика от препоръките по т. 6, подлежи на съдебно обжалване. Доколкото няма спор по фактите и предвид изложеното по-горе относно задължението на жалбоподателя да поддържа достъпна среда, съдът приема, че дадените задължителни предписанията са законосъобразни, тъй като те съответстват на установените факти и на материалния закон и са насочени към постигане на целта му. Решението на КЗД в тази му част е също законосъобразно и жалбата срещу него

следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора и на основание чл. 143, ал. 4 от АПК на ответника следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв. на основание чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, 27-ми състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на [фирма], представлявано от главния изпълнителен директор Д. Д., чрез процесуален представител юрк. М., срещу Решение № 609/17.12.2019 г., постановено по преписка № 430/2018 г. на Комисията за защита от дискриминация, ad hoc заседателен състав.

ОСЪЖДА [фирма], ЕИК[ЕИК] да заплати в полза на Комисията за защита от дискриминация сумата от 100 /сто/ лева, представляваща разноски по делото.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: